אישור תקנות הדיג החדשות בים התיכון: מהלך נחוץ ודחוף להצלת הים התיכון, הדגה והדייגים לקראת דיון וועדת הכלכלה 2.8.16

במשך עשרות שנים התנהל הדיג בים התיכון כ"מערב פרוע", ללא בקרה נאותה.

בהיעדר ניהול ורגולציה, התחרות על הדגים ושימוש בשיטות דיג הרסניות גרמו לפגיעה קשה בכושר ההתחדשות של הדגה, בבתי הגידול הימיים ובחיות בר מוגנות.

הדייגים נפגעים - יעילות הדיג נמצאת בירידה חדה של עשרות אחוזים בכל ענפי הדיג.
הטבע מפסיד - 3000 צבי ים נקטלים כל שנה, יחד עם כמאה אלף (!) חיות מוגנות נוספות.
הציבור מפסיד - הים התיכון שלנו הולך ונעלם.

תקנות הדיג החדשות שהגיש משרד החקלאות יחזירו את הענף לפסים של צמיחה ואמות מידה סביבתיות, לטובת הים, ולטובת הדייגים.

במה שונה דייג מבעל מקצוע אחר שיש להגביל אותו?

1. דייגים הוא מעין חקלאים, הנדרשים לעבוד לפי המחזוריות של הטבע ותוך התחשבות בתנאים הטבעיים. כפי שחקלאי ביבשה מחכה במשך חודשים ארוכים שהפירות במטע יבשילו, ואז קוטף אותם ומקבל פידיון עבור כל חודשי ההמתנה וההשקעה בגינון ודישון, כך גם דייג נדרש לעבוד לפי חוקי הטבע. פעולה שלא בהתאם למחזוריות של הטבע כורתת את הענף עליו יושבים כל הדייגים המתפרנסים מהמשאב.

2. דייג, להבדיל מחקלאי הרגיל, לוכד את מה שהטבע נותן, לא מה שהוא עצמו "זרע, דישן ועיבד". יש לוודא שהוא יפעל מבלי להפריע למחזור ההתרבות של אוכלוסיית הדגים, ויש להבטיח שהוא יקצור את הפדיון בזמן ובמקום הנכונים.

3. הדייג פועל במרחב הציבורי (ולא בחלקה שבבעלותו) ומשתמש ב"משאב משותף", תוך שהוא מתחרה עם דייגים אחרים ועם הציבור הזכאי ליהנות מהטבע והסביבה בים.

4. הנזק הסביבתי: שיטת המכמורת היא שיטת דיג הרסנית, הלוכדת ללא אבחנה - 80% משלל הדיג הם דגיגים צעירים ("תינוקות") שטרם התרבו ולכן נפגעת התחדשות הדגה כולה, ונפגעים שאר הדייגים (הפועלים בשיטות דיג סלקטיביות יותר).

מי השחקנים בענף?
הענף נחלק לדייגים מסחריים ולדייגים חובבים (ספורטיביים).

שיטת הדיג ההרסנית ביותר היא המכמורת, האחראית ל-66% משלל הדגה, אך מרביתו דגיגים צעירים ומינים מוגנים. בשיטה עוסקים רק כ 20 בעלי ספינות, ויש להטיל עליהם את המגבלות החמורות ביותר - עצירת דיג בעונות הרבייה והגיוס של הדגה (5 חודשים בשנה), הרחקת הדיג למים העמוקים (40 מ' ומעלה), ואיסור דיג בשוניות סלעיות.

מרבית הדייגים המסחריים (מאות דייגים) עוסקים בדיג "חופי" - בשיטות סלקטיביות יותר. יש להתיר להם לדוג בכל השנה, חוץ משלושת חודשי עונת הרבייה, ולהגדיל את גודל העין ברשתות שלהם כדי למנוע פגיעה בדגיגים צעירים.

עשרות אלפי דייגים ספורטיביים עוסקים בפעילות פנאי, ועליהם יש להטיל מגבלת דיג לשלושה חודשים בעונת הרבייה, ומכסת שלל יומית כמקובל בעולם.

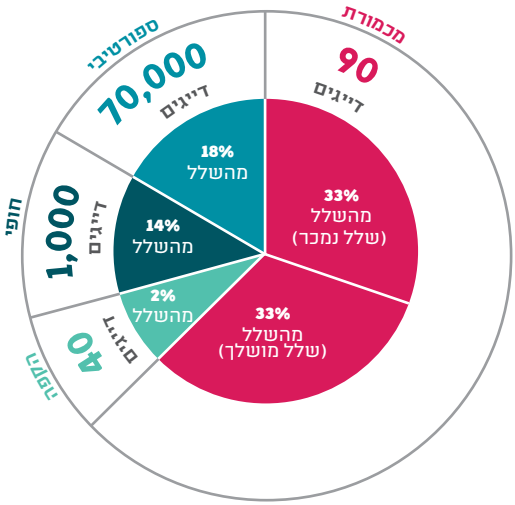

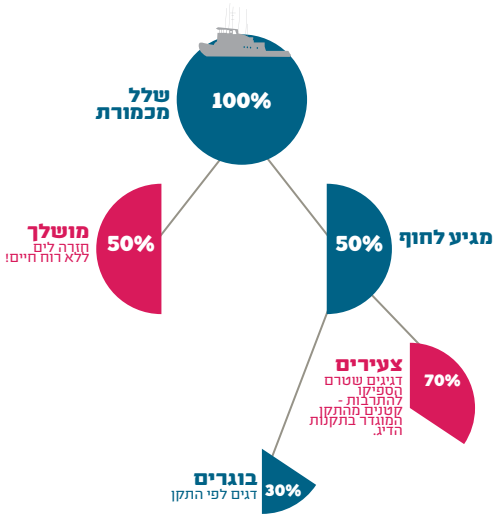

העקרונות החשובים לאישור בתקנות הדיג החדשות

1. איסור דיג מכמורת בעומק הרדוד מ-40 מ' -
- מניעת פגיעה ברכס הכורכר הממוקם בין עומק 30 ל- 40 מ'. אזורי המצע הקשה הם האזורים הרגישים והפגיעים ביותר לדיג מכמורת, ומהווים גם אזור התחדשות ואומנה לדגה.
- צבי הים שוהים בעיקר בעומקים הרדודים - עד עומק 40 מ'. התפשרות על עומק זה תוביל לפגיעה ודאית בצבי ים.
- נתונים מחקריים מראים כי במים רדודים מתחת לעומק 40 מ', שלל המכמורת מורכב בעיקר מדגיגים צעירים שטרם הספיקו להתרבות.

2. איסור מכמורת בעונת ה"גיוס" (יוני - אוגוסט) למשך שלושה חודשים - כדי למנוע פגיעה בדגיגים צעירים ובחיות מוגנות כמו צבי ים.

3. איסור דיג בעונת הרבייה (אפריל - יוני), לכל שיטות הדיג, למשך 3 חודשים - איסור דיג בעונת הרבייה הוא מאבני היסוד של כל ניהול דיג בר קיימא.

4. הגדלת גודל עיני רשתות העמידה מ-14 מ"מ ל-30 מ"מ היא תנאי הכרחי למניעת דיג של דגיגים צעירים, האסור על פי תקנות הדיג.